

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego.

Temat innowacyjny

Działania służące zwiększeniu zainteresowania uczniów i uczennic szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy.

Nazwa projektodawcy

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Tytuł projektu

„Zostać przedsiębiorczym – program edukacyjny z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum.”

Numer umowy

UDA.POKL.03.03.04-00-099/10-00.

SPIS TREŚCI

1. Uzasadnienie.
 - 1.1 Opis problemów.
 - 1.2 Przyczyny występowania opisanych problemów.
 - 1.3 Skala występowania problemów.
 - 1.4 Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów.
2. Cel wprowadzenia innowacji.
3. Opis innowacji, w tym produktu finalnego.
 - 3.1 Na czym polega innowacja?
 - 3.2 Komu służy innowacja i kto będzie ją mógł wykorzystywać w przyszłości?
 - 3.3 Jakie warunki muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie?
 - 3.4 Efekty zastosowania innowacji.
 - 3.5 Jakie elementy obejmować będzie innowacja?
4. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego.
 - 4.1 Podejście do doboru grup użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu.
 - 4.2 Przebieg testowania.
 - 4.3 Charakterystyka materiałów, jakie otrzymają uczestnicy i uczestniczki.
 - 4.4 Informacje o planowanym sposobie monitorowania przebiegu testowania.
5. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa.
 - 5.1 Efekty uzasadniające stosowanie innowacji na szerszą skalę.
 - 5.2 Sposób dokonania oceny wyników testowania.
 - 5.3 Sposób przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej produktu finalnego.
6. Strategia upowszechniania.
 - 6.1 Cel działań upowszechniających.
 - 6.2 Grupy docelowe działań upowszechniających i ich liczebność.
 - 6.3 Plan działań i ich charakterystyka.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

7. Strategia włączania do głównego nurtu polityki.

7.1 Cele działań włączających produkt do głównego nurtu polityki.

7.2 Grupy docelowe działań włączających produkt do głównego nurtu polityki.

7.3 Plan działań i ich charakterystyka.

8. Kamienie milowe II etapu projektu.

9. Analiza ryzyka.

9.1 Identyfikacja potencjalnych zagrożeń.

9.2 Oszacowanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

9.3 Oszacowanie wpływu ryzyka na realizację projektu.

9.4 Zidentyfikowanie najważniejszych zagrożeń.

9.5 Określenie sposobu ograniczenia najważniejszych zagrożeń

Załącznik: Funkcjonalność platformy internetowej opracowanej na potrzeby projektu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Uzasadnienie.

1.1. Opis problemów.

Jak wynika z badań CBOS z 2007 r., w powszechnie panującym przekonaniu edukacja w szkole w dalszym ciągu opiera się głównie na przekazywaniu wiedzy (74% odp.) i niewystarczająco przygotowuje do radzenia sobie z problemami współczesnego świata (48% wskazań negatywnych wobec 38% wskazań pozytywnych), co w jednoznaczny sposób potwierdza społeczną potrzebę kształtowania postaw przedsiębiorczych u uczniów gimnazjum.

Według raportu „Czego (nie)uczą polskie szkoły? - system edukacji a potrzeby rynku pracy w Polsce” Fundacji FOR (2008) „najstałym ogniem kształcenia w polskich szkołach jest nauczanie umiejętności praktycznych”. Zajęcia opierają się na przekazywaniu informacji, a uczniowie i uczennice są rozliczani z umiejętności ich odtwarzania. Potwierdzają to także wspomniane badania CBOS.

Z badań PKPP Lewiatan (2009) wynika, że należy wprowadzać do szkół programy przygotowujące do uczestniczenia w rynku pracy realizowane w duchu edukacji przez całe życie, w tym: rozwijanie postaw przedsiębiorczości oraz kwalifikacji ponadzawodowych, myślenie (analityczne, syntetyczne, kreatywne), rozwiązywanie problemów.

Z kolei „Raport o stanie edukacji 2010” sporządzony na podstawie badań Instytutu Badań Edukacyjnych wskazuje, iż „polscy uczniowie dobrze radzą sobie głównie z zadaniami algorytmicznymi i mało złożonymi, natomiast relatywnie rzadziej niż ich rówieśnicy w innych krajach potrafią odnaleźć się w sytuacjach mniej znanych, niedookreślonych, wymagających własnej inicjatywy i samodzielnego rozumowania, myślenia krytycznego i twórczego”.

Nauczyciele i nauczycielki w ramach systemu kształcenia i doskonalenia nie otrzymują dostatecznego wsparcia w zakresie potrzeb dydaktycznych w obszarze organizacji pracy własnej, życia społecznego klasy oraz współpracy z rodzicami, znajomości i stosowania aktywizujących metod i form pracy z uczniami i uczennicami w celu sprostania występującym lub pojawiającym się w tym okresie rozwojowym szczególnym problemom wychowawczym. Nie są także kształceni i w większości wypadków przygotowani do monitorowania rozwoju umiejętności swoich wychowanków. Potrzeby środowiska nauczycielskiego w tym zakresie zostały zasygnalizowane w wielu badaniach i analizach przeprowadzonych przez niezależne ośrodki, m.in. w roku 2005 przez Instytut Spraw Publicznych w ramach projektu badawczego „Ocena systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli”.

Podobne wnioski wynikają także z badań diagnostycznych poprzedzających realizację prezentowanego projektu. Badania „Identyfikacja, diagnoza i analiza oczekiwań, potrzeb, ograniczeń i problemów w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży gimnazjalnej” przeprowadzone przez partnera projektu Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Skierniewicach (luty 2011) umożliwiły pogłębienie analizy problemu poprzez identyfikację i analizę oczekiwań oraz ich przyczyn i uwarunkowań w trzech zasadniczych obszarach wdrażania projektu: 1 - w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych u młodzieży gimnazjalnej; 2 - w zakresie wpływu pracy z programem komputerowym na kształtowanie zainteresowań i zmianę zachowań uczniów;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3 - w zakresie możliwości elektronicznego dokumentowania podejmowanych działań, prezentowania w tej formie dobrych praktyk oraz korzystania z tych prezentacji.

1.2. Przyczyny występowania opisanych problemów.

Uczestnicy cytowanych powyżej badań diagnostycznych poprzedzających realizację projektu wskazywali na liczne problemy związane z kształtowaniem postaw przedsiębiorczych uczniów i uczennic diagnozując następujące ich przyczyny:

1. Brak lub niedostatek materiałów dydaktycznych i wsparcia metodycznego w zakresie realizacji projektów edukacyjnych. Nauczyciele i nauczycielki posiadają niewystarczającą wiedzę z zakresu realizacji przedsięwzięć uczniowskich i metod kształtowania postaw przedsiębiorczych u swoich uczniów. Badania diagnostyczne wykazały, iż brakuje dobrze przygotowanych, użytecznych narzędzi wspomagających kształtowanie u uczniów i uczennic postaw przedsiębiorczych poprzez realizację projektów edukacyjnych oraz oferty szkoleniowej dla nauczycieli w tym zakresie.

2. Brak doświadczenia, zarówno wśród nauczycieli/nauczycielek, jak i uczniów/uczennic, w podejmowaniu działań i realizacji przedsięwzięć edukacyjnych. Ów brak doświadczenia w realizacji projektów i idąca za nim obawa przed ich podejmowaniem związana jest przede wszystkim z brakiem wypracowanych i jasno określonych standardów działania oraz ograniczonym zasobem posiadanych kompetencji (nabywanych przede wszystkim w trakcie realizacji przedsięwzięć). Nauczyciele i nauczycielki chcący kształtować u swoich uczniów/uczennic postawy przedsiębiorcze działają niejako po omacku, intuicyjnie. Niezbędne wydaje się wsparcie w postaci wzorca realizacji projektu, odpowiednich materiałów dydaktycznych i szkoleń prezentujących schematy działania. Brak stosownego wsparcia w dłuższej perspektywie jest czynnikiem demotyującym.

3. Dostępne pomoce dydaktyczne kładą zbyt wielki nacisk na teorię, przy równoczesnym braku przykładów zastosowania wiedzy w praktyce. Badania pozwoliły stwierdzić, że większość dostępnych materiałów dydaktycznych, z których mogą skorzystać nauczyciele i nauczycielki, nastawiona jest na przekazywanie głównie teoretycznej wiedzy, co zarówno nauczyciele/nauczycielki jak i uczniowie/uczennice oceniają krytycznie.

4. Brak pomocy dydaktycznych w formie atrakcyjnych dla uczniów/uczennic dobrze opracowanych pod względem merytorycznym programów komputerowych oraz niechęć do ich stosowania ze strony niektórych nauczycieli i nauczycielek, wynikająca z niewystarczających kompetencji w zakresie wykorzystywania technologii ICT.

5. Trudności tkwiące w procesie identyfikacji potencjału uczniów/uczennic. Nauczyciele/nauczycielki nie dysponują odpowiednio skonstruowanymi narzędziami diagnostycznymi, które w łatwy i przejrzysty sposób, uwzględniając listę możliwych i oczekiwanych kompetencji, umożliwiłyby im rozpoznanie zarówno możliwości, potrzeb, zainteresowań, jak i ograniczeń uczniów/uczennic. W swojej codziennej praktyce nauczyciele/nauczycielki określają potencjał i postępy uczniów/uczennic intuicyjnie, niesystematycznie, niejednokrotnie mając wątpliwości co do kompletności dokonywanej oceny.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Brak możliwości zaprezentowania projektu na szerszym forum oraz brak platformy wymiany informacji na temat projektów. Badania ujawniły potrzebę lepszego wykorzystania efektów realizacji projektów uczniowskich, którego warunkiem jest uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości przygotowanych projektów, wniosków z ich realizacji wraz ze wskazówkami do dalszej pracy. Taki sposób prowadzenia monitoringu pozwoliłby na pełniejsze kształtowanie umiejętności uczniów i uczennic oraz wzrost kompetencji nauczycieli i nauczycielek. Dawałby on bowiem możliwość zobaczenia co robią inni, jakie pomysły realizują i w jaki sposób osiągają zamierzone efekty, stanowiąc źródło inspiracji dla realizacji własnych projektów, stwarzając okazję do zaprezentowania siebie i swojej szkoły oraz podnosząc motywację uczniów i uczennic do działania. Pozytywne oddziaływanie sukcesu rówieśników i upublicznienie efektów realizowanego projektu wpłynęłoby integrująco na środowisko lokalne.

7. Brak rzeczywistego, pełnego zrozumienia celowości działań nastawionych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, a także brak zaangażowania ze strony innych nauczycieli/nauczycielek oraz dyrekcji placówki. Zdaniem nauczycieli /nauczycielek uczestniczących w badaniu efektywna realizacja projektów uczniowskich wymaga stworzenia odpowiedniego klimatu w szkole.

8. Brak zainteresowania działaniami na rzecz rozwoju przedsiębiorczości ze strony rodziców wynikający często z braku wiedzy na temat projektów i możliwości, jakie ich realizacja stwarza dzieciom.

9. Nadmiernie rozbudowana i skomplikowana dokumentacja projektowa, której prowadzenie i przechowywanie wymaga dużej ilości czasu i miejsca.

Przeprowadzone badania jednoznacznie wskazują na potrzebę wprowadzenia do praktyki edukacyjnej programu „Zostać przedsiębiorczym” oferującego nauczycielom/nauczycielkom i uczniom/uczennicom wieloaspektowe wsparcie w realizacji projektów uczniowskich i kształtowaniu postaw przedsiębiorczych.

1.3. Skala występowania problemów.

Z badań pilotażowych przeprowadzonych przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości (mających na celu dokonanie wstępnej diagnozy problemu, identyfikację najbardziej podstawowych potrzeb oraz ograniczeń w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych u uczniów gimnazjum oraz rozbudzania ich zainteresowań problematyką przedsiębiorczości) wśród dyrektorów gimnazjów (80% K) z obszaru woj. łódzkiego i świętokrzyskiego wynika, że jako przyczynę braku działań 60% badanych podaje deficyt materiałów dydaktycznych dla nauczycieli/nauczycielek, 53% ograniczenia programowe, 47% brak wzorcowych rozwiązań organizacyjnych, 40% brak wsparcia metodycznego dla nauczycieli/nauczycielek, 40% brak materiałów dla uczniów i uczennic, 20% brak sprawdzonych i dostępnych przykładów, a 13% brak wsparcia merytorycznego dla nauczycieli/nauczycielek.

Jak wynika z przeprowadzonych przez partnera projektu badań diagnostycznych (jakościowych), opisane problemy dotyczą w zróżnicowanym zakresie wszystkich uczestniczących w badaniu szkół gimnazjalnych. Ze względu na fakt, iż stanowiły one próbę reprezentatywną dla ogółu polskich szkół

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

gimnazjalnych¹ można przyjąć, że **opisane problemy występują w zdecydowanej większości tego typu placówek w Polsce**. Zasadność tego przypuszczenia potwierdzają także przytoczone wcześniej badania CBOS z 2007 r. czy badania Instytutu Spraw Publicznych.

1.4. Konsekwencje zidentyfikowanych problemów.

Konsekwencją braku nacisku w pracy dydaktycznej i wychowawczej na kształtowanie postaw przedsiębiorczych jest znaczne ograniczenie szans gimnazjalistów na realizację potrzeby aktywności, rozwoju zainteresowań, potrzeby zdobywania nowej wiedzy i weryfikowania jej w działaniu. W rezultacie nie są realizowane projekty uczniowskie, a tym samym uczniowie i uczennice mają zdecydowanie mniej okazji, by móc doskonalić zarówno samodzielne poszukiwanie informacji, jak również ich wykorzystywanie. Ponadto należy podkreślić, iż ograniczone uczestnictwo w projektach zmniejsza w znaczący sposób szanse na opanowanie takich umiejętności, jak radzenie sobie ze stresem, czy wielu umiejętności ważnych i niezbędnych w dorosłym życiu, jak umiejętność samodzielnego planowania działań, czasu, a także samodzielnego podejmowania decyzji i wyznaczania celów, przewidywania konsekwencji swoich działań oraz brania odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Uczniowie i uczennice mają mniejsze szanse na rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej i pracy w grupie oraz umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów. Nie wykształcają tym samym zdolności niezwykle przydatnych w dorosłym życiu, jeżeli w pracy dydaktycznej z nimi pominięto aspekt kształtowania postaw przedsiębiorczych. Brak tych wszystkich kompetencji i umiejętności z pewnością stanowi poważną barierę na drodze do dalszej nauki i pracy zawodowej w wielu dziedzinach.

Brak dogodnego narzędzia dla nauczycieli/nauczycielek do odnotowywania zmian zachodzących w zachowaniach i umiejętnościach ich uczniów/uczennic w istotny sposób obniży efektywność ich pracy w obszarze kształtowania postaw przedsiębiorczych, a działania te podejmowane będą nadal intuicyjnie.

¹ Ze względu na przyjęte kryteria wielkości szkoły i lokalizację w miejscowościach o zróżnicowanej liczbie mieszkańców.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Cel wprowadzenia innowacji.

Cele wprowadzenia innowacji są tożsame z celami projektu zawartymi we wniosku o jego dofinansowanie (zgodne z celami PO KL, Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL i planem działania). Charakterystyki celów szczegółowych zawierają informacje dotyczące pożądanego stanu docelowego po wprowadzeniu innowacji oraz sposobów weryfikacji osiągnięcia celu (uszczegółowionych w punktach IV i V strategii).

CEL OGÓLNY: Podwyższenie jakości kształcenia w gimnazjum poprzez opracowanie i wdrożenie do praktyki edukacyjnej w zakresie przedsiębiorczości innowacyjnego programu nauczania „Zostać przedsiębiorczym” ukierunkowanego na rozbudzenie zainteresowań uczniów/uczennic gimnazjów kontynuowaniem nauki na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy, z wykorzystaniem skonstruowanego dla potrzeb programu multimedialnego pakietu dydaktycznego dla uczniów/uczennic i nauczycieli/nauczycielek wspomagającego proces kształcenia.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Nabycie przez nauczycieli/nauczycielki umiejętności wdrażania do praktyki szkolnej zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych i przygotowanie uczniów/uczennic do podejmowania i realizacji projektów uczniowskich oraz zwiększenie motywacji nauczycieli/nauczycielek do podejmowania tego typu działań.

Pożądany stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w programie średnio o 24% zwiększą zainteresowanie prowadzeniem zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych – badanie ankietowe, liczba zgłoszeń do projektu;
- nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w programie średnio o 32% zwiększą motywację do wchodzenia w rolę moderatora podczas zajęć z uczniami/uczennicami - badanie ankietowe, sesja fokusowa;
- 730 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% umiejętności wdrażania do praktyki szkolnej zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych i przygotowania uczniów/uczennic gimnazjum do podejmowania i realizacji projektów uczniowskich (w oparciu o pakiet dydaktyczny do prowadzenia i moderowania zajęć opracowany w ramach projektu) - badanie ankietowe;
- 20 nauczycieli/nauczycielek uczestniczących w 2 warsztatach zwiększy umiejętność moderowania zajęć prowadzonych z uczniami/uczennicami średnio o 40% - sesja fokusowa, badania ankietowe.

2. Kształtowanie u uczniów/uczennic umiejętności związanych z realizacją projektów uczniowskich.

Pożądany stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- u 60% uczniów/uczennic poziom umiejętności komunikacyjnych wzrośnie średnio o 20% - obserwacja uczestnicząca zajęć i badania ankietowe lub wywiad swobodny;
- u 70% uczniów/uczennic poziom umiejętności pracy w grupie wzrośnie średnio o 30% - obserwacja uczestnicząca zajęć, badania ankietowe.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Wdrażanie nauczycieli/nauczycielek do kształcenia na odległość poprzez korzystanie z zasobów platformy internetowej (warsztaty e-learningowe i konsultacje na forum internetowym).

Pożądaný stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- Nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w projekcie zwiększą średnio o 30% motywację do korzystania z e-learningu i form pozyskiwania pomocy przez Internet - badanie ankietowe, sesja fokusowa;
 - 640 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 60% umiejętność korzystania z tej formy edukacji – badanie dokumentów, analiza aktywności na stronie internetowej projektu, raport z e-learningu oraz badania ankietowe;
 - 16 regionalnych ekspertów projektów uczniowskich (REPU) podwyższy średnio o 50% umiejętności korzystania z warsztatu w formie e-learningowej i udzielania konsultacji przez Internet – pogłębiony wywiad swobodny, analiza aktywności na stronie, raport, badanie ankietowe;
 - 20 szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości (SLWDP) zwiększy średnio o 30% motywację do podejmowania tego typu działań w szkole – ankieta audytoryjna;
 - 16 regionalnych ekspertów projektów uczniowskich zwiększy średnio o 40% motywację do korzystania z platformy e-learningowej w pracy z nauczycielami/nauczycielkami – badanie ankietowe i pogłębiony wywiad swobodny.
4. Rozwijanie u nauczycieli/nauczycielek umiejętności planowania, wdrażania, badania i doskonalenia działań wychowawczych z wykorzystaniem elektronicznego systemu e-notesu.

Pożądaný stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- 730 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% umiejętności planowania, wdrażania, badania i doskonalenia działań wychowawczych z wykorzystaniem elektronicznego systemu e-notesu - badanie ankietowe, analiza dokumentów (e-notes);
 - 60% nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% zainteresowanie planowaniem pracy wychowawczej uwzględniającej indywidualne postępy uczniów/uczennic - badanie fokusowe, badanie ankietowe, analiza dokumentów (e-notesu).
5. Kształtowanie u uczniów/uczennic umiejętności analizowania własnych predyspozycji i planowania dalszej pracy nad ich rozwijaniem oraz kształtowania postawy przedsiębiorczej ukierunkowanej na wzrost zainteresowań uczniów/uczennic kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy z wykorzystaniem programu komputerowego „Jestem – mogę być” (JMB).

Pożądaný stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- 1880 uczniów/uczennic zwiększy średnio o 21% umiejętności analizowania własnych predyspozycji i planowania dalszej pracy nad ich rozwijaniem oraz kształtowania postaw przedsiębiorczych z wykorzystaniem programu komputerowego „Jestem – mogę być” - badanie fokusowe na celowo dobranej próbie uczniów/uczennic uczestniczących w projekcie, badanie ankietowe, analiza aktywności na stronie internetowej projektu;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- u 60% uczniów/uczennic motywacja do samoanalizy i planowania samorozwoju wzrośnie średnio o 30% - badanie ankietowe, rozmowa kierowana;
- u 30% uczniów/uczennic wzrośnie zainteresowanie podjęciem dalszego kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy - badanie ankietowe, rozmowa kierowana.

6. Doskonalenie u uczniów/uczennic umiejętności planowania, sprawdzania i dokumentowania podejmowanych działań z wykorzystaniem programu komputerowego „Działamy razem” (DR).

Pożądaný stan docelowy po wprowadzeniu innowacji i sposób weryfikacji osiągnięcia celu:

- 1880 uczniów/uczennic zwiększy średnio o 28% umiejętności planowania, sprawdzania i dokumentowania podejmowanych działań z wykorzystaniem programu komputerowego DR - badanie fokusowe na celowo dobranej próbie uczniów/uczennic uczestniczących w projekcie, badania ankietowe, analiza aktywności na stronie projektu;
- u 50% uczniów/uczennic poziom umiejętności planowania i dokumentowania realizowanych działań wzrośnie o 25% - badanie prac uczniów/uczennic udokumentowanych w formie projektów uczniowskich na platformie projektu, badania ankietowe.

O osiągnięciu celu świadczyć będzie ponadto skuteczność działań nauczycieli/nauczycielek przejawiająca się większą aktywnością uczniów/uczennic potwierdzoną liczbą użytkowników programu JMB i podejmowanych projektów uczniowskich oraz pozytywne opinie nauczycieli/nauczycielek i ich zainteresowanie dalszym korzystaniem z wypracowanych produktów, które zostaną włączone do nurtu polityki.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Opis innowacji, w tym produktu finalnego.

3.1 Na czym polega innowacja?

Projekt stanowi innowację pedagogiczną w myśl rozporządzenia MENiS z dnia 9.04.2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki. Jego przedmiotem są nowatorskie rozwiązania programowe, metodyczne i organizacyjne, mające na celu poprawę jakości pracy szkoły w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych u uczniów/uczennic gimnazjum.

Opracowany w ramach projektu program nauczania „Zostać przedsiębiorczym” jest innowacją programową, ponieważ łączy treści określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjum zamieszczone w części ogólnej oraz w wymaganiach szczegółowych do języka polskiego, wos-u, plastyki, informatyki i wychowania fizycznego. Program zakłada wykorzystanie praktyczne wiedzy z różnych dziedzin. Przygotowuje do podejmowania samodzielnych działań podczas realizacji projektów uczniowskich i w dorosłym życiu społecznym i zawodowym, łącząc zadania edukacyjne i wychowawcze zmierzające do kształtowania postaw przedsiębiorczych.

Priorytetem jest podwyższenie zainteresowania uczniów/uczennic kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy, a wdrażanie programu „Zostać przedsiębiorczym” przyczyni się do podwyższenia motywacji uczniów/uczennic do takiego kontynuowania edukacji.

Innowacja metodyczna projektu przejawia się w czterech obszarach:

- pracy samodzielnej ucznia/uczennicy – w oparciu o programy komputerowe JMB nakierowane na ocenę swoich zasobów, planowanie działań prowadzących do zmian, których celem jest postawa przedsiębiorcza;
- realizacji projektu uczniowskiego – samodzielnie przez uczniów/uczennice, którzy są wspierani przez nauczyciela/nauczycielkę;
- doborze zadań edukacyjnych przez nauczyciela/nauczycielkę w zależności od etapu realizowanego przez uczniów/uczennice działania lub zidentyfikowanych potrzeb i problemów;
- zmieniającej się w trakcie realizacji roli nauczyciela/nauczycielki - od wiodącej do towarzyszącej.

Innowacja organizacyjna polega na:

- odejściu od systemu klasowo-lekcyjnego – godziny rozliczane będą w cyklu semestralnym;
- wsparciu pracy nauczyciela/nauczycielki w obszarze odnotowywania i analizy zachowań uczniów/uczennic w formie elektronicznego notesu wychowawcy – prowadzącym do podejmowania działań wyrównujących szanse uczniów/uczennic.

3.2 Komu służy innowacja i kto będzie ją mógł wykorzystywać w przyszłości?

Innowacja kierowana jest do uczniów/uczennic gimnazjum oraz ich nauczycieli/nauczycielek. W teście weźmie udział 90 nauczycieli/nauczycielek oraz 2345 uczniów/uczennic. Po zakończeniu testu produkt finalny będzie dostępny dla wszystkich gimnazjalistów/gimnazjalistek i nauczycieli/nauczycielek.

3.3 Jakie warunki muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie?

1. Podstawowym warunkiem jest przeprowadzenie testowania produktu zgodnie z planem zatwierdzonym przez Krajową Sieć Tematyczną oraz dokonanie korekt w oparciu o wyniki testu.
2. Istotny też jest skutecznie zorganizowany proces upowszechniania produktu finalnego zgodnie z opisaną strategią oraz pozytywna walidacja produktu. Produkt może być wdrożony natychmiast po opracowaniu wersji finalnej, bez ograniczeń czasowych czy regionalnych. Jedynym kosztem jest koszt moderowania szkoleń, które mogą być realizowane przez REPU w ramach ich obowiązków. Koszty administrowania platformą oraz aktualizowania zawartych na niej materiałów będzie ponosiła Fundacja z własnych środków.

By innowacja działała właściwie konieczne jest dostarczenie nauczycielom/nauczycielkom materiałów dydaktycznych i przeszkolenie ich do realizacji programu.

- Pakiet dydaktyczny zostanie udostępniony na platformie internetowej dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli/nauczycielek.
- Zapewnimy nauczycielom/nauczycielkom szkolenia w formie warsztatów e-learningowych. Szkolenia te będą moderowane przez przeszkolonych w projekcie regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego – pracowników instytucji doskonalących nauczycieli/nauczycielki. Fundacja nieodpłatnie będzie udostępniała przeszkolonym regionalnym ekspertom projektu opracowane materiały na warsztaty e-learningowe dla grup nauczycieli/nauczycielek z danego województwa.

Opracowana innowacja nie wymaga zmian pod względem prawnym, jest zgodna z obowiązującymi rozporządzeniami MEN.

3.4 Efekty zastosowania innowacji.

Efektem zastosowania innowacji będzie:

- podniesienie jakości pracy dydaktyczno-wychowawczej gimnazjum w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych poprzez dostarczenie innowacyjnych, atrakcyjnych materiałów dydaktycznych ułatwiających wykorzystanie w praktyce wiedzy teoretycznej,
- wdrożenie uczniów/uczennic do analizowania własnych predyspozycji i planowania dalszej pracy nad ich rozwijaniem oraz kształtowania postaw przedsiębiorczych,
- wzrost doświadczenia nauczycieli/nauczycielek w zakresie moderowania samodzielnej pracy uczniów/uczennic,
- wdrożenie nauczycieli/nauczycielek do wykorzystywania ICT do samokształcenia i doskonalenia oraz prowadzenia zajęć dydaktycznych z uczniami/uczennicami,
- udostępnienie nauczycielom/nauczycielkom e-notesu – narzędzia ICT wspierającego ich w rozpoznawaniu i odnotowywaniu zainteresowań, potrzeb, zachowań oraz analizie postępów wychowanków,
- większa integracja zespołów klasowych,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- przełamanie bierności uczniów/uczennic gimnazjum poprzez kreowanie i realizację projektów uczniowskich w kolejnych klasach oraz ich dokumentowanie w formie elektronicznej za pomocą programu „Działamy razem”,
- wdrożenie uczniów/uczennic do planowania i dokumentowania realizowanych działań z wykorzystaniem ICT,
- przygotowanie uczniów/uczennic gimnazjum do ustnego egzaminu wewnętrznego – prezentacji zrealizowanego projektu edukacyjnego,
- ogólnodostępna prezentacja podstawowych informacji o zrealizowanych projektach uczniowskich na platformie internetowej,
- nabycie przez uczniów/uczennice umiejętności publicznej prezentacji siebie i pracy zespołu,
- uwrażliwienie uczniów/uczennic i nauczycieli/nauczycielek na potrzeby społeczności lokalnej,
- wzbudzenie zainteresowania uczniów/uczennic planowaniem podjęcia dalszego kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy.

3.5 Jakie elementy obejmować będzie innowacja?

Na innowacje składają się następujące elementy:

- budowanie motywacji uczniów/uczennic do podejmowania kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy;
- wdrożenie uczniów/uczennic do samooceny – analizowania własnych predyspozycji i planowania ich rozwijania oraz samokształcenia z wykorzystaniem ICT (pakiet programów „Jestem – mogę być”);
- podejmowanie i realizacja przez uczniów/uczennice samodzielnych projektów uczniowskich, których realizacja jest dokumentowana z wykorzystaniem narzędzi ICT (program „Działamy razem – Projekt uczniowski”);
- dobór treści edukacyjnych uzależniony od etapu realizacji projektu uczniowskiego oraz zdiagnozowanych deficytów umiejętności;
- zmieniająca się w trakcie realizacji programu rola nauczyciela/nauczycielki – od wiodącej do wspierającej;
- szkolenie nauczycieli/nauczycielek i wsparcie metodyczne za pośrednictwem platformy internetowej (e-learning).

W skład produktu finalnego, będącego przedmiotem upowszechnienia i włączenia do głównego nurtu polityki, wejdą poniższe elementy zamieszczone na platformie internetowej:

- program nauczania „Zostać przedsiębiorczym” wraz z pakietem dydaktycznym,
- warsztat szkoleniowy dla nauczycieli/nauczycielek,
- e-notes - elektroniczny notes wychowawcy,
- interaktywny pakiet programów komputerowych dla uczniów/uczennic gimnazjum „Jestem – mogę być”,
- interaktywny program komputerowy dla uczniów/uczennic – „Działamy razem” (DR).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego.

4.1 Podejście do doboru grup użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu.

Wymiar testowania w części 1: 20 nauczycieli/nauczycielek (18 K + 2 M) i 20 szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości (16 K + 4 M) z woj. łódzkiego i świętokrzyskiego (reprezentatywną próbę gimnazjów i nauczycieli/nauczycielek gimnazjów do testowania produktu ustalono we współpracy z partnerem - PWSZ). W części 2: 70 nauczycieli/nauczycielek (63 K + 7 M) i 20 szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości (16 K + 4 M), wspierających i koordynujących pracę wychowawczą nauczycieli/nauczycielek, oraz 16 regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego (13 K + 3 M) - po 1 z województwa - którzy będą moderatorem warsztatów e-learningowych dla nauczycieli/nauczycielek ze swojego województwa i będą prowadzić konsultacje na forum internetowym dla nauczycieli/nauczycielek - uczestników projektu.

Projektodawca zapewnia równy dostęp uczestników, zarówno kobiet, jak i mężczyzn (nauczyciele/nauczycielki, uczniowie/uczennice), w ramach realizowanego projektu. Tym samym projektodawca wypełnia zgodność realizacji projektu z polityką UE w zakresie gender mainstreaming.

Odbiorcy:

Docelowo uczniowie/uczennice gimnazjum w całym kraju, którzy będą uczestniczyć w realizacji programu „Zostać przedsiębiorczym” - 49% dziewcząt (dz.) i 51% chłopców (ch.).

W okresie testowania w ramach projektu: w pierwszym roku 520 uczniów/uczennic (49% dz. + 51% chł. - zgodne z danymi SIO) z województwa łódzkiego i świętokrzyskiego, w drugim roku 1820 uczniów/uczennic (49% dz. + 51% chł.). Wybór tych właśnie województw wynikał z porównania ogólnej aktywności ekonomicznej mieszkańców wszystkich województw (związanej m.in. z ich przedsiębiorczością). Opierając się na wskaźnikach aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia zdecydowano o włączeniu do próby pilotażowej województw, które charakteryzują się przeciętnymi wartościami wszystkich uwzględnionych współczynników.

Najważniejsze jest zachowanie względnej reprezentatywności próby w zakresie zmiennych mogących podlegać istotnym wahaniom - a więc wielkości miejscowości, w której usytuowane jest gimnazjum (ze względu na zróżnicowanie postaw dzieci wywodzących się z różnych środowisk) oraz wielkości samego gimnazjum (wpływającej w sposób znaczący na przebieg procesów dydaktyczno-wychowawczych w nim prowadzonych). Doboru próby dokonaliśmy zachowując wymogi jej typologicznej reprezentatywności. Wybór szkoły i nauczyciela/nauczycielki polegał na dobrowolnym zgłoszeniu do projektu w odpowiedzi na zamieszczoną na stronie projektu informację o rozpoczęciu naboru. Szkoła musiała spełnić kilka dodatkowych kryteriów naboru:

- szkoła posiada dostęp do Internetu bez ograniczeń czasowych,

- 1 osoby z rady pedagogicznej zgłosiła się do pełnienia obowiązków szkolnego lidera wychowania dla przedsiębiorczości,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- zgłaszający się 1 nauczyciel/nauczycielka jest w roku szkolnym 2011/2012 wychowawcą klasy 1, a wszyscy nauczyciele/nauczycielki, którzy mają objąć wychowawstwo klas 1 w roku szkolnym 2012/2013 także zadeklarowali udział w programie.

Zgłoszenia szkoły dokonuje dyrektor/dyrektorka. Dobór uczniów/uczennic jest determinowany przez dobór szkoły i nauczyciela/nauczycielki. Na stronie internetowej projektu była umieszczona informacja o warunkach i kryteriach naboru oraz terminie składania zgłoszeń.

Dzięki wdrożeniu produktu skuteczne wsparcie na etapie testowania uzyska łącznie 2340 uczniów/uczennic i 90 nauczycieli/nauczycielek, a na etapie upowszechnienia 640 nauczycieli/nauczycielek na terenie całego kraju. Docelowo program będzie dostępny za pośrednictwem nauczycieli/nauczycielek dla wszystkich uczniów/uczennic gimnazjum.

4.2 Przebieg testowania.

1 rok

1. Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w formie tradycyjnej dla szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości oraz pierwszej grupy nauczycieli/nauczycielek do części „Przygotowanie uczniów do podejmowania i realizacji projektu uczniowskiego”.
2. Realizacja programu „Zostać przedsiębiorczym” w szkołach przez nauczycieli/nauczycielki (jeden wychowawca klasy 1.) i prowadzenie przez nich bieżących analiz opracowanych do programu materiałów dydaktycznych (wstępnej wersji produktu finalnego).
3. Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w formie tradycyjnej dla pierwszej grupy nauczycieli/nauczycielek do części „Towarzyszenie uczniom w podejmowaniu i realizacji projektu”.
4. Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w formie tradycyjnej dla regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego.
5. Podsumowaniem tej części testu będą spotkania ewaluacyjne nauczycieli/nauczycielek, szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości oraz regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego.
6. Po upływie roku testowania zostanie dokonana pierwsza korekta produktu finalnego.

2 rok

7. Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w formie e-learningowej dla drugiej grupy nauczycieli/nauczycielek do części „Przygotowanie uczniów do podejmowania i realizacji projektu uczniowskiego”.
8. Realizacja programu „Zostać przedsiębiorczym” w szkołach przez nauczycieli/nauczycielki (wszyscy wychowawcy klas 1. W danej szkole) i prowadzenie przez nich bieżących analiz opracowanych do programu materiałów dydaktycznych (skorygowanej wersji produktu finalnego).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

9. Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w formie e-learningowej dla drugiej grupy nauczycieli/nauczycielek do części „Towarzyszenie uczniom w podejmowaniu i realizacji projektu”.
10. Podsumowaniem tej części testu będą tematyczne spotkania ewaluacyjne w mieszanych zespołach, w skład których wejdą przedstawiciele wszystkich grup użytkowników biorących udział w teście.

4.3 Charakterystyka materiałów, jakie otrzymają uczestnicy.

Uczestnicy projektu otrzymają materiały, które równocześnie wchodzi w skład produktu finalnego będącego przedmiotem upowszechnienia i włączenia do głównego nurtu polityki. Wszystkie poniższe elementy zamieszczone będą na platformie internetowej i dostępne po zalogowaniu się.

Program nauczania „Zostać przedsiębiorczym” wraz z pakietem dydaktycznym. Pakiet dydaktyczny zawiera 120 zadań edukacyjnych. Zadania te dotyczą obszarów tematycznych związanych z realizacją projektu uczniowskiego, a w nim podobszarów odpowiadających kolejnym krokom podczas realizacji projektu: Od pomysłu do decyzji, Od decyzji do działania, Działanie, Od działania do prezentacji, Od prezentacji do pomysłu. Zadania mające na celu wspieranie uczniów/uczennic i podniesienie efektywności działań podejmowanych podczas realizacji projektu uczniowskiego, a w nim podobszary: Poznać siebie i innych, Ja i zespół, Być liderem, Skuteczna komunikacja, Sytuacje konfliktowe. Scenariusz każdego zadania zawiera: cele, czas, warunki realizacji, metody i formy pracy, wyposażenie i aranżację sali, spis materiałów do jego realizacji, opis przebiegu, zasady przeprowadzenia podsumowania, komentarz, opis kształtowanych umiejętności i zakładanych osiągnięć ucznia/uczennicy oraz materiały do wydruku (np. karty pracy). Tam, gdzie jest to niezbędne dołączono opis modelowego rozwiązania. Każdy podobszar zawiera wprowadzenie z celami kształcenia ogólnego i opisem tematyki zadań oraz możliwości ich wykorzystania w pracy z uczniami/uczennicami realizującymi projekt oraz opis zakładanych osiągnięć.

Warsztat szkoleniowy dla nauczycieli/nauczycielek dotyczący prowadzenia systematycznych zajęć dydaktycznych kształtujących umiejętności przedsiębiorcze, roli nauczyciela/nauczycielki podczas realizacji przedsięwzięcia uczniowskiego i doboru zadań edukacyjnych wspierających ucznia/uczennicę w realizacji projektu.

E-notes - elektroniczny notes wychowawcy to narzędzie wspierające pracę wychowawcy w zakresie notowania spostrzeżeń dotyczących współpracy w grupie, odpowiedzialności, cech, umiejętności i trudności uczniów/uczennic oraz planowania pracy wychowawczej.

Interaktywny pakiet programów komputerowych dla uczniów/uczennic gimnazjum „Jestem – mogę być”. Programy te pozwalają uczniom/uczennicom, po dokonaniu samooceny, na wskazanie kroków kształtujących ich umiejętności w obszarach: gospodarowanie czasem, tworzenie budżetu, planowanie przyszłości, umiejętności komunikacyjne, motywowanie, poznanie swoich zasobów, funkcjonowanie w zespole.

Interaktywny program komputerowy dla uczniów „Działamy razem” (DR), umieszczony w zakładce Projekty, wspiera planowanie, monitoring i dokumentowanie realizacji projektów uczniowskich. Program umożliwia nie tylko prowadzenie dokumentacji, ale również upowszechnianie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

podstawowych danych (metryczka) o projektach realizowanych przez uczniów/uczennice gimnazjum na platformie internetowej projektu.

4.4 Informacje o planowanym sposobie monitorowania przebiegu testowania.

Za zbieranie i analizę informacji dotyczących przebiegu testowania oraz przygotowywanie regularnych raportów zawierających wnioski z analizy odpowiedzialny będzie specjalista ds. monitoringu. Monitoring podejmowanych działań będzie prowadzony i raportowany przez cały czas trwania projektu dla wszystkich grup odbiorców. Wypracowane przez Zespół projektowy z ekspertem z PWSZ narzędzia ewaluacyjne (ankiety, kwestionariusze hospitacji i obserwacji zajęć) zostaną umieszczone na platformie internetowej, co umożliwi bieżące monitorowanie ich wypełniania. O wprowadzeniu ewentualnych korekt decydować będzie Zespół projektowy.

Działania monitoringowe obejmą:

- Bieżącą rejestrację, analizę i ocenę działań edukacyjnych realizowanych przez nauczycieli/nauczycielki i uczniów/uczennice w ramach testowego wdrożenia programu nauczania i pakietu dydaktycznego. Rejestracji oraz oceny każdego zrealizowanego zadania edukacyjnego, proponowanych pomocy dydaktycznych oraz szkoleń z nimi związanych dokonywać będą nauczyciele/nauczycielki wypełniający na bieżąco – wraz z realizacją kolejnych etapów projektu - specjalnie opracowane do tego celu karty ocen i ankiety on-line. Analizie poddane zostaną również prace uczniów/uczennic w formie projektów uczniowskich. Przeprowadzone zostanie badanie ankietowe służące opisowi i ocenie umiejętności, postaw przedsiębiorczych uczniów/uczennic oraz ich motywacji do podejmowania projektów uczniowskich i poziomu zainteresowania kształceniem na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki przed przystąpieniem do programu, po roku pracy i rok po jego zakończeniu. Badaniom (ankietowym i fokusowym) służącym poznaniu poziomu zainteresowania prowadzeniem zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, motywacji do wchodzenia w rolę moderatora podczas zajęć z uczniami/uczennicami oraz motywacji do korzystania z edukacji e-learningowej poddani zostaną także nauczyciele/nauczycielki.
- Bieżącą rejestrację, analizę i ocenę sposobu pracy zespołów uczniowskich objętych programem i zmian w ich funkcjonowaniu uwzględniającą kontekst społeczny, w tym opinie niezaangażowanych nauczycieli/nauczycielek i rodziców, opartą na informacjach z arkuszy hospitacji (zawierających informacje z przeprowadzonej obserwacji uczestniczącej zajęć) oraz ankiet on-line wypełnianych przez szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości.
- Ewaluację warsztatów szkoleniowych przygotowujących nauczycieli/nauczycielki do realizacji programu „Zostać przedsiębiorczym” w oparciu o badania ankietowe i wywiady pogłębione. Zebrane informacje pozwolą na ocenę przydatności szkoleń w obszarze wdrażania do praktyki szkolnej zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw przedsiębiorczych uczniów/uczennic i przygotowania ich do realizacji projektów uczniowskich, umiejętności korzystania z warsztatu w formie e-learningowej i udzielania konsultacji przez Internet, a także motywacji do podejmowania tego typu działań w szkole.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Warsztaty poświęcone weryfikacji realizacji programu, które umożliwią identyfikację oraz rozwiązanie problemów związanych z realizacją programu. Wyniki warsztatu weryfikacyjnego stanowiąc będą także podstawę wprowadzania korekt w ramach programu.
- Rejestrację sposobu wykorzystania e-notesu oraz ocenę jego przydatności. Działania monitoringowe obejmą analizę bieżącej aktywności nauczyciela/nauczycielki on-line w ramach e-notesu oraz analizę ankiet internetowych.
- Rejestrację sposobu funkcjonowania programów komputerowych JMB i DR oraz ocenę ich przydatności. Działania monitoringowe w tym zakresie opierać się będą na analizach bieżącej aktywności uczniów/uczennic on-line, rozmowach kierowanych i badaniach fokusowych.
- Ocenę materiałów dydaktycznych oraz rejestrację uwag po hospitacji zajęć prowadzonych przez nauczycieli/nauczycielki w pierwszym i drugim roku przeprowadzą regionalni eksperci projektu uczniowskiego.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa.

Koncepcja sprawdzenia, czy innowacja działa jest zgodna z założeniami zawartymi we wniosku o dofinansowanie projektu.

5.1 Efekty uzasadniające stosowanie innowacji na szerszą skalę.

Efekty zastosowania innowacji zostaną uznane za wystarczające, kiedy zostaną osiągnięte następujące rezultaty:

1. Wzrośnie aktywność (zainteresowanie i kompetencje) nauczycieli/nauczycielek i uczniów/uczennic gimnazjum związana z podejmowaniem projektów uczniowskich:

- nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w programie średnio o 24% zwiększą zainteresowanie prowadzeniem zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych – badanie ankietowe, liczba zgłoszeń do projektu;
- nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w programie średnio o 32% zwiększą motywację do wchodzenia w rolę moderatora podczas zajęć z uczniami/uczennicami - badanie ankietowe, sesja fokusowa;
- 730 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% umiejętności wdrażania do praktyki szkolnej zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych i przygotowanie uczniów/uczennic do podejmowania i realizacji projektów uczniowskich (w oparciu o pakiet dydaktyczny do prowadzenia i moderowania zajęć opracowany w ramach projektu) - badanie ankietowe;
- 20 nauczycieli/nauczycielek uczestniczących w 2 warsztatach zwiększy umiejętność moderowania pracy uczniów/uczennic średnio o 40% - sesja fokusowa;
- u 60% uczniów/uczennic poziom umiejętności komunikacyjnych wzrośnie średnio o 20% - obserwacja uczestnicząca zajęć;
- u 70% uczniów/uczennic poziom umiejętności pracy w grupie wzrośnie średnio o 30% - obserwacja uczestnicząca zajęć;
- u 60% uczniów/uczennic motywacja do samoanalizy i planowania samorozwoju wzrośnie średnio o 30% - badanie ankietowe, rozmowa kierowana;
- u 50% uczniów/uczennic poziom umiejętności planowania i dokumentowania realizowanych działań wzrośnie o 25% - badanie prac uczniów/uczennic udokumentowanych w formie projektów uczniowskich.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Wzrośnie aktywność (zainteresowanie i kompetencje) nauczycieli/nauczycielek i uczniów/uczennic gimnazjum związana z wykorzystaniem nowoczesnych technologii ICT:

- nauczyciele/nauczycielki uczestniczący w projekcie zwiększą średnio o 30% motywację do korzystania z e-learningu i form pozyskiwania pomocy przez Internet - badanie ankietowe, sesja fokusowa;
- 640 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 60% umiejętność korzystania z tej formy edukacji – badanie dokumentów, analiza aktywności na stronie internetowej projektu, badanie ankietowe;
- 16 regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego podwyższy średnio o 50% umiejętności korzystania z warsztatu w formie e-learningowej i udzielania konsultacji przez Internet – pogłębiony wywiad swobodny, analiza aktywności na stronie, badanie ankietowe;
- 20 szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości zwiększy średnio o 30% motywację do podejmowania tego typu działań w szkole – ankieta audytoryjna;
- 16 regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego zwiększy średnio o 40% motywację do korzystania z formy e-learningowej w pracy z nauczycielami/nauczycielkami – badanie ankietowe i pogłębiony wywiad swobodny;
- 730 nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% umiejętności planowania, wdrażania, badania i doskonalenia działań wychowawczych z wykorzystaniem elektronicznego systemu e-notesu - badanie ankietowe, badanie dokumentów wypełnianych elektronicznie (e-notes);
- 60% nauczycieli/nauczycielek zwiększy średnio o 30% zainteresowanie planowaniem pracy wychowawczej uwzględniającej indywidualne postępy uczniów/uczennic - badanie fokusowe, badanie ankietowe, badanie dokumentu (e-notesu);
- 1880 uczniów/uczennic zwiększy średnio o 21% umiejętności analizowania własnych predyspozycji i planowania dalszej pracy nad ich rozwijaniem i kształtowania postaw przedsiębiorczych z wykorzystaniem programu komputerowego JMB - badanie fokusowe na celowo dobranej próbie uczniów/uczennic uczestniczących w projekcie, badanie ankietowe, analiza aktywności na stronie internetowej projektu;
- 1880 uczniów/uczennic zwiększy średnio o 28% umiejętności planowania, sprawdzania i dokumentowania podejmowanych działań z wykorzystaniem programu komputerowego DR - badanie fokusowe na celowo dobranej próbie uczniów/uczennic uczestniczących w projekcie, badania ankietowe, analiza aktywności na stronie projektu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Wzrośnie zainteresowanie uczniów/uczennic podejmowaniem dalszego kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy:

- u 30% uczniów/uczennic wzrośnie zainteresowanie podejmowaniem dalszego kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy - badanie ankietowe, rozmowa kierowana.

5.2 Sposób dokonania oceny wyników testowania.

Ewaluacja projektu będzie prowadzona na dwóch płaszczyznach:

1. Wewnętrzna ewaluacja bieżąca, w tym monitoring podejmowanych działań będzie prowadzony i raportowany przez cały czas trwania projektu. Za monitoring i opracowywanie regularnych raportów z monitoringu odpowiedzialny będzie specjalista do spraw monitoringu.

Ewaluacja wewnętrzna projektu obejmować będzie:

- ciągły monitoring, rejestrację i ewaluację zakresu, tempa i sposobu realizacji projektu przez jego użytkowników (poczynając od liczby zgłoszeń do uczestnictwa w projekcie, poprzez analizę dokumentacji poszczególnych kroków podejmowanych przez nauczycieli/nauczycielki i uczniów/uczennic, obserwację uczestniczącą zajęć prowadzonych w ramach programu oraz analizę aktywności na stronie internetowej projektu, po analizę finalnych projektów uczniowskich oraz sposobów wykorzystania do tego celu programów JMB i DR oraz e-notesu stanowiących bezpośredni efekt testowego wdrożenia programu);
- ilościowe i jakościowe badania uczestników projektu (nauczycieli/nauczycielek i uczniów/uczennic) realizowanych przed, w trakcie oraz po zakończeniu realizacji projektu przy wykorzystaniu metod ankietowych, sesji fokusowych i pogłębionych wywiadów swobodnych, obejmujące m.in. analizę poziomu wiedzy na temat przedsiębiorczości, deklarowanych opinii i postaw wobec niej, diagnozę i ocenę umiejętności i postaw przedsiębiorczych uczniów/uczennic oraz deklarowanej przez nich motywacji do podejmowania projektów uczniowskich, analizę umiejętności planowania, sprawdzania i dokumentowania podejmowanych działań, badanie zmian w zakresie umiejętności analizowania własnych predyspozycji i planowania dalszej pracy nad ich rozwijaniem, analizę zmian deklarowanego poziomu zainteresowania kształceniem na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy przed przystąpieniem do programu, po roku pracy i rok po jego zakończeniu, a także analizę zmian zachodzących w trakcie realizacji projektu w zakresie umiejętności i deklarowanej motywacji nauczycieli/nauczycielek związanej z realizacją projektów uczniowskich, umiejętności i deklarowanej motywacji do korzystania z edukacji w formie e-learningowej oraz w ramach zainteresowań nauczycieli/nauczycielek

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

związanych z planowaniem pracy wychowawczej uwzględniającej indywidualne postępy uczniów/uczennic;

- konsultacje dotyczące bieżących problemów z nauczycielami/nauczycielkami, szkolnymi liderami wychowania dla przedsiębiorczości i regionalnymi ekspertami projektu uczniowskiego podczas warsztatów szkoleniowych;
- dwa panele dyskusyjne z grupą użytkowników - po roku i po 2 latach testu - służące poznaniu opinii dotyczących rzeczywistych efektów korzystania z produktu;
- seminarium z przedstawicielami wszystkich grup testowych zorganizowane przed opracowaniem produktu finalnego.

2. Do badania rzeczywistych efektów wszystkich produktów zostanie zlecona także ekspercka ewaluacja zewnętrzna. Jej ramy i szczegółowy harmonogram zostanie opracowany przez wybranego z zachowaniem zasad konkurencyjności eksperta przy współpracy i konsultacji z Zespołem projektowym. Ewaluacja umożliwi ekspertowi dokonanie obiektywnej i niezależnej oceny zarówno poszczególnych elementów projektu, sposobu jego realizacji jako całości oraz jego przydatności, jakości i adekwatności, a także skuteczności i trwałości jego rezultatów. Dzięki ewaluacji zewnętrznej zespół projektowy zyska dodatkową wiedzę na temat przebiegu realizacji projektu oraz sposobu funkcjonowania przygotowanych na jego użytek metod pracy, narzędzi i zadań edukacyjnych, co umożliwi wprowadzenie ewentualnych korekt i usprawnień do programu.

5.3 Sposób przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej produktu finalnego.

Ewaluator zewnętrzny będzie miał dostęp do bieżącej dokumentacji prowadzonej w ramach monitoringu i ewaluacji wewnętrznej działań dydaktycznych podejmowanych w oparciu o przygotowany pakiet dydaktyczny, realizacji warsztatów dla nauczycieli/nauczycielek oraz realizacji programów JMB i DR i stosowania e-notesu. Po zakończeniu pracy eksperta zewnętrznego przedstawiony zostanie raport z badania oraz raport z ewaluacji zewnętrznej oceniającej stopień realizacji założonych celów projektu (jego adekwatności, efektywności, funkcjonalności i skuteczności).

Ewaluacja zewnętrzna obejmie:

1. Ocenę poziomu realizacji założonych celów projektu na jego poszczególnych etapach.
2. Analizę tempa i jakości wdrażania innowacji pozwalającą na ewentualną korektę działań, jeśli tempo lub jakość będą niezadowolające.
3. Ocenę jakości zawartości merytorycznej produktu i jej wartości edukacyjnej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Ocenę wszystkich elementów produktu finalnego (szczegółowo opisanych w pkt 3 strategii) z punktu widzenia ich jakości, przydatności, adekwatności i skuteczności oraz potencjalnej trwałości uzyskanych dzięki nim efektów.
5. Ocenę adekwatności i efektywności proponowanego podejścia w zakresie poprawiania jakości kształcenia w gimnazjum poprzez zwiększanie u nauczycieli/nauczycielek umiejętności wdrażania do praktyki szkolnej zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych i przygotowanie uczniów/uczennic do podejmowania i realizacji projektów uczniowskich oraz zwiększenie motywacji nauczycieli/nauczycielek do podejmowania tego typu działań.
6. Ocenę adekwatności i efektywności proponowanego podejścia w zakresie zwiększania zainteresowania uczniów/uczennic przedsiębiorczością oraz kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy.
7. Ocenę adekwatności i efektywności proponowanego podejścia w zakresie zwiększania zainteresowania i umiejętności uczniów/uczennic oraz nauczycieli/nauczycielek posługiwania się technologią ICT (edukacją w formie e-learningu, wykorzystaniem programów komputerowych do samooceny, kształtowania kompetencji komunikacyjnych i społecznych, a także kompetencji w zakresie planowania i dokumentowania realizacji projektów uczniowskich).
8. Ocenę atrakcyjności proponowanego podejścia, wypracowanych metod i narzędzi na tle innych podejść i metod stosowanych w obszarze, którego dotyczy innowacja.

6. Strategia upowszechniania.

6.1 Cel działań upowszechniających.

Celem działań upowszechniających jest szerokie poinformowanie o produkcie finalnym wszystkich zainteresowanych. Ma ono służyć wypracowaniu podstaw do szerszego wykorzystania go w praktyce, a co najważniejsze przygotować grunt do działań, mających na celu włączenie produktu finalnego do głównego nurtu.

Założenia strategii upowszechniania po realizacji etapu I pozostają niezmienione w stosunku do założeń opisanych we wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie oraz etapami realizacji projektu planowane działania upowszechniające oraz wdrażające do głównego nurtu polityki mają wspólny cel i wzajemnie się uzupełniają.

Projektodawca planuje dotarcie z informacją o produkcie do nauczycieli/nauczycielek i dyrektorów/dyrektorek gimnazjów z terenu całej Polski oraz rodziców uczniów/uczennic tych szkół. Istotą działań upowszechniających jest przekonanie potencjalnych użytkowników oraz kadry zarządzającej, a także innych instytucji zainteresowanych podnoszeniem jakości kształcenia w szkołach - w tym organów prowadzących, instytucji edukacyjnych, organizacji pozarządowych działających w obszarze edukacji, MEN oraz kuratoriów oświaty - o efektywności działania programu „Zostać przedsiębiorczym” i funkcjonalności opracowanych do niego narzędzi dydaktycznych. W konsekwencji powinno to prowadzić do zwiększenia zainteresowania wdrożeniem produktu finalnego w gimnazjach.

6.2 Grupy docelowe działań upowszechniających i ich liczebność.

Ze względu na cel działań upowszechniających bezpośrednimi ich odbiorcami będą:

1. Nauczyciele/nauczycielki gimnazjów – w roku 2011 włączymy 10 osób z woj. łódzkiego oraz 10 osób z woj. świętokrzyskiego, w 2012 kolejnych 70 nauczycieli/nauczycielek z obu województw łącznie, w 2013 średnio po 40 nauczycieli/nauczycielek z każdego województwa w Polsce, od roku 2014 program będzie dostępny dla wszystkich nauczycieli/nauczycielek gimnazjów.
2. Dyrektorzy/dyrektorki gimnazjów - odpowiednio do grupy włączanych w realizację programu nauczycieli/nauczycielek wszystkie działania upowszechniające kierowane będą równoległe do kadry zarządzającej placówek dydaktycznych (dyrektorzy/dyrektorki gimnazjów).

Wsparciem dla działań upowszechniających będzie przekazanie informacji o produkcie do:

1. Rodziców uczniów (w szkołach podejmujących realizację projektu) - to dodatkowa grupa osób nie uwzględniona we wniosku, do której skierujemy działania upowszechniające. Włączenie tej grupy do upowszechniania projektu jest wynikiem badań fokusowych przeprowadzonych w ramach pogłębionej analizy problemu. Nauczyciele/nauczycielki sygnalizowali jednoznacznie dość powszechny wśród rodziców brak zrozumienia dla wprowadzenia takiej formy edukacji.
2. Instytucji zajmujących się doskonaleniem nauczycieli/nauczycielek.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Organów prowadzących.
4. Kuratoriów oświaty.
5. Przedstawicieli zainteresowanych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych we wszystkich województwach.
6. Organizacji wspierających przedsiębiorczość, zarówno działających lokalnie jak i o zasięgu ogólnopolskim, które mogą być pomocne w promowaniu dobrych praktyk i dzieleniu się swoim doświadczeniem (konsultanci biznesowi).
7. Mediów, jako środków opiniotwórczych oraz masowego przekazu, pozwalających dotrzeć do grup docelowych produktu finalnego.

Poprzez włączenie powyższych grup docelowych do prac nad ostatecznym kształtem produktu finalnego (opiniowania i testowania) zachowana zostanie zasada empowerment.

6.3 Plan działań i ich charakterystyka.

Ze względu na konieczność zgłoszenia do kuratorium planowanej w szkole realizacji innowacji w roku szkolnym 2011/2012 zakwalifikowano do testu produktu warunkowo (pod warunkiem uzyskania akceptacji strategii) 20 gimnazjów. Nabór szkół przeprowadzono na podstawie zgłoszeń nadesłanych do Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości w odpowiedzi na umieszczone na stronie internetowej ogłoszenie. Kwalifikacje przeprowadzono zgodnie z zamieszczonym na stronie internetowej Regulaminem, uwzględniającym równość szans oraz założenia doboru grupy testowej.

Testowanie wstępnej wersji produktu – działania upowszechniające.

W okresie testowania informacje o projekcie będą przekazywane za pośrednictwem opracowanej do projektu dedykowanej strony internetowej. Oprócz informacji o projekcie będą tam systematycznie zamieszczane przykłady dobrej praktyki jego realizacji w szkołach testujących produkt. Działania testujące wśród grup objętych projektem mają również związek z upowszechnianiem produktu. Będą one następujące:

- z 16 placówek doskonalenia nauczycieli/nauczycielek (po jednej z województwa) zostaną przeszkoleni i przygotowani do roli moderatora warsztatów e-learningowych pracownicy, którzy przyjmą pełnienie roli REPU (regionalnych ekspertów projektów uczniowskich);
- na stronach internetowych tych placówek zostanie zamieszczony baner promujący projekt;
- przeszkoleni REPU zamieszczą w wydawnictwach prowadzonych przez placówki informacje o projekcie;
- REPU dokonają naboru łącznie 640 nauczycieli/nauczycielek, średnio 40 z terenu swojego województwa, przeszkolą ich w formie e-learningu i będą wspierali metodycznie;
- nauczyciele/nauczycielki i REPU będą mogli również korzystać z konsultacji telefonicznych, e-mailowych oraz na forum ogólnopolskiego konsultanta merytorycznego i metodycznego;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- rodzice - zostanie opracowana dla nich specjalna zakładka na stronie projektu zawierająca zarówno treści informacyjne, jak i ankietę wspierającą dokonanie oceny postawy przedsiębiorczej swojego dziecka;
- nauczyciele/nauczycielki podejmujący realizację programu otrzymają propozycję scenariusza fragmentu spotkania z rodzicami poświęconego potrzebie kształtowania postawy przedsiębiorczej dzieci;
- ewaluacja z wykorzystaniem ankiet i upublicznionych na stronie projektu informacji o zrealizowanych projektach uczniowskich po roku testowania programu oraz paneli dyskusyjnych i warsztatów weryfikujących z udziałem uczestników testujących program (nauczyciele/nauczycielki, SLWDP, REPU, ZeP).
- druk i dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych.

Wdrażanie skorygowanej wersji produktu – działania upowszechniające:

- informacja o projekcie skierowana za pośrednictwem strony internetowej projektu, kuratoriów oświaty, ośrodków doskonalenia nauczycieli i organów prowadzących szkoły bezpośrednio do szkół;
- konferencja upowszechniająca dla 250 osób (2014 rok);
- minimum 16 artykułów o tematyce dotyczącej wybranych aspektów efektywności wdrażania produktu finalnego;
- 1 artykuł sponsorowany kompleksowo ujmujący tematykę omawianego projektu;
- seminarium podsumowujące projekt pt. „Konsekwencje braku programu typu «Zostać przedsiębiorczym» w gimnazjum”, seminarium dla 30 osób, przedstawicieli nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły z terenu całego kraju z udziałem odbiorców produktu.

Planowane działania upowszechniające są komplementarne w stosunku do następujących po nich działań mainstreamingowych w projekcie, zarówno na poziomie horyzontalnym, jak i wertykalnym.

7. Strategia włączania do głównego nurtu polityki.

7.1 Cele działań włączających produkt do głównego nurtu polityki.

Zasadność działań mainstreamingowych założonych we wniosku o dofinansowanie potwierdziły analizy i badania przeprowadzone w I etapie.

Włączanie wypracowanego produktu finalnego prowadzone będzie wielotorowo, zarówno w czasie trwania testu projektu, jak i po jego zakończeniu.

Celem działań włączających produkt finalny w główny nurt polityki jest jak najszersze włączenie do pracy dydaktycznej i wychowawczej w gimnazjum programu „Zostać przedsiębiorczym”, a tym samym podwyższenie jakości kształcenia oraz rozbudzenie zainteresowań uczniów/uczennic gimnazjów kontynuowaniem nauki na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy projektu. Jest nim także doprowadzenie do możliwie szerokiego wykorzystania przez nauczycieli/nauczycielki i uczniów/uczennice produktu finalnego i innowacji opracowanej w ramach opisywanego projektu w codziennej praktyce edukacyjnej szkół gimnazjalnych.

Innowacyjne rozwiązania wypracowane w ramach niniejszego projektu będą przekazywane osobom lub instytucjom zajmującym się problemami podobnymi do tych, które zidentyfikował beneficjent w swoim projekcie. MAINSTREAMING HORYZONTALNY umożliwi podmiotom lokalnym i regionalnym wykorzystanie i powielanie części produktu finalnego.

Wyraźnie artykułowana potrzeba kształtowania postaw przedsiębiorczych wynika z kilku przesłanek o zasadniczym znaczeniu. W tym przypadku możemy więc mówić o elementach mainstreamingu wertykalnego. Po pierwsze Komisja Europejska w komunikacie z 17.02 2006 r. w sprawie rozbudzania ducha przedsiębiorczości przez edukację i szkolenie - uznaje przedsiębiorczość za jedną z kluczowych kompetencji, "pozwalającą młodym ludziom zyskać kreatywność i pewność siebie w ich wszelkich przedsięwzięciach i zachowywać się w sposób odpowiedzialny społecznie" oraz stwierdza, że umiejętności i postawy przedsiębiorcze najlepiej można wzmacniać poprzez uczenie przez działanie oraz doświadczanie przedsiębiorczości w praktyce, przy zastosowaniu metody projektów. Po drugie przedsiębiorczość zyskała szczególną rangę w przyjętym 18.12.2006 r. przez Parlament Europejski i Radę Edukacji „Zaleceniu w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie”. W dokumencie tym uznano przedsiębiorczość za kompetencję o priorytetowym znaczeniu, warunkującą nabywanie oraz rozwijanie innych sprawności i umożliwiającą realizację idei uczenia się przez całe życie i wezwano państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim obywatelom, a zwłaszcza młodzieży, możliwości nabywania kompetencji kluczowych poprzez wzbogacanie oferty edukacyjno-szkoleniowej. Po trzecie analiza podstawy programowej dla gimnazjum (rozp. MEN z 23.12.2008 r.) wskazuje na potrzebę osiągania postawionych celów z zastosowaniem metody projektów i realizacji projektów uczniowskich (m.in. program WOS ujmuje zagadnienia z zakresu przedsiębiorczości, patrz „Treści nauczania - wymagania szczegółowe” pkt. 5.5). W komentarzu czytamy, że ok. 20% treści nauczania WOS powinno być realizowane w formie projektów edukacyjnych, mogą to być samodzielne inicjatywy uczniów/uczennic, jak i inspirowane przez nauczycieli/nauczycielki. Wskazane jest, aby projekty były realizowane przez wszystkich

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

nauczycieli/nauczycielki w procesie kształcenia, a każdy uczeń/uczennica uczestniczyli w co najmniej jednym projekcie w roku.

7.2 Grupy docelowe działań włączających produkt do głównego nurtu polityki.

W ramach działań mainstreamingowych Projektodawca skupi się na dotarciu do:

1. Nauczycieli/nauczycielek gimnazjów uczestniczących w teście projektu (łącznie 80 nauczycieli/nauczycielek gimnazjum) oraz przeszkolonych przez REPU (640 osób). Uzasadnienie: nauczyciele/nauczycielki są głównymi użytkownikami produktu i oni będą odpowiedzialni za jego wdrażanie w gimnazjach. W projekcie przyjęto, że w pierwszym roku testu weźmie udział 20 nauczycieli/nauczycielek – wychowawców klas 1 z 20 szkół, w drugim do projektu zostaną włączeni wszyscy wychowawcy klas 1 w gimnazjach testujących produkt. Test zostanie przeprowadzony w szkołach województwa łódzkiego i świętokrzyskiego. W każdej szkole będzie funkcjonował szkolny lider wychowania dla przedsiębiorczości wspierający realizujących program wychowawców.
2. Rodziców uczniów/uczennic - włączeni zostaną rodzice uczniów/uczennic testujących program. W ramach spotkań z rodzicami nauczyciele/nauczycielki realizujący projekt prześlą im informacje na temat podjętych działań i możliwości, jakie on stwarza oraz zachęcą ich do dokonywania samodzielnej oceny postępów dziecka w obszarze kształtowania postawy przedsiębiorczej. Dla nauczycieli/nauczycielek prowadzących spotkanie jest opracowany specjalny scenariusz, a dla rodziców na stronie internetowej projektu jest dostępna karta analizy postaw dziecka. Uzasadnienie: w dobie społeczeństwa obywatelskiego szczególnie ważne w procesie edukacji jest zrozumienie i akceptacja przez rodziców działań podejmowanych z ich dziećmi. Przez prace rady rodziców mogą oni zobowiązywać nauczycieli/nauczycielki do podejmowania z uczniami/uczennicami określonego typu aktywności.
3. Konsultantów z placówek doskonalenia nauczycieli (16 osób), którzy w projekcie zostaną przygotowani do pełnienia funkcji regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego. Będą też organizatorami i prowadzącymi warsztatów e-learningowych dla nauczycieli/nauczycielek ze swoich województw (zakładamy w etapie upowszechniania przeszkolenie 40 nauczycieli/nauczycielek przez każdego REPU). Uzasadnienie: instytucje zajmujące się doskonaleniem nauczycieli podczas swoich stałych kontaktów z nauczycielami/nauczycielkami ze swojego województwa wypromują produkt i będą ich wspierać w zakresie metodycznym w ramach swojej pracy. Daje to nie tylko szansę na popularyzację programu, ale i na utrzymanie jego jakości. Placówki poproszone zostaną o umieszczenie linków do platformy projektowej. Przygotowani w ramach projektu REPU będą mogli prowadzić kolejne szkolenia w oparciu o platformę e-learningową.
4. Organów prowadzących gimnazja (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast) z gmin uczestniczących w projekcie (chodzi o jednostki organizacyjne odpowiedzialne w miastach i gminach za edukację - około 50 osób). Uzasadnienie: z punktu widzenia wdrażania produktu uzyskanie wsparcia i przychylności odpowiednich wydziałów lub innych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za edukację w gminie jest bardzo ważne, aby nadać odpowiedni priorytet ich wdrażania na poziomie gminy/miasta. Przedstawiciele zaproszeni zostaną do udziału w konferencji prowadzonej w ramach projektu oraz zachęceni do organizacji własnych seminariów i konferencji. Realizator – Zespół projektowy.
5. Organów zajmujących się polityką edukacyjną na poziomie województwa – kuratoriów oświaty, wydziałów/departamentów edukacji przy urządach marszałkowskich (16 kuratoriów oświaty, 16 departamentów/wydziałów edukacyjnych przy urządach marszałkowskich w Polsce).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uzasadnienie: departamenty/wydziały edukacyjne przy urzędach marszałkowskich odgrywają ważną rolę z punktu widzenia upowszechniania i możliwości zwiększania szans na włączenie produktu w główny nurt polityki oświatowej. Departamenty/wydziały te m.in. prowadzą nadzór nad realizacją zadań statutowych placówek oświatowych i poziomem usług edukacyjnych, wdrażają w szkołach i wojewódzkich ośrodkach doskonalenia nauczycieli zmiany, wynikające z reform oświaty, zatwierdzają plany, koordynują realizację i analizują pracę merytoryczną nad doskonaleniem nauczycieli/nauczycielek, programują rozwój kierunków kształcenia w szkołach i zakładach kształcenia nauczycieli/nauczycielek zgodnie z obowiązującymi standardami i programami nauczania, współdziałają z Kuratorium Oświaty i Ministerstwem Edukacji Narodowej w zakresie oceny poziomu dydaktycznego szkół. Współpraca z departamentami/wydziałami edukacyjnymi będzie miała za zadanie przede wszystkim zaznajomienie z produktem, wystąpienie z propozycją zamieszczenia linku do strony projektu, na której znajdować się będzie gotowy do korzystania produkt. Realizator – Zespół projektowy.

6. Członków komisji egzaminacyjnych - zostaną zapoznani z możliwościami dokumentowania realizacji projektu oraz zadaniami wspierającymi ucznia w jego realizacji. Uzasadnienie: zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, w ramach obowiązku wykonywania przez uczniów/uczennice gimnazjów projektu edukacyjnego prezentacja projektu staje się elementem egzaminu gimnazjalnego.

7. Celebrytów - poprosimy o wypowiedź na temat kształtowania postaw przedsiębiorczych kilka znanych publicznie osób, by wzmocnić przekonanie społeczne o konieczności pracy nad kształtowaniem postaw przedsiębiorczych już w okresie szkolnym. Uzasadnienie: ważne jest wyrobienie w społeczeństwie przekonania o konieczności kształtowania postaw przedsiębiorczych w ramach edukacji szkolnej.

8. Organizacji wspierających przedsiębiorczość – zarówno organizacje działające lokalnie, jak i te o zasięgu ogólnopolskim, mogą być pomocne w promowaniu dobrych praktyk poprzez dzielenie się swoim doświadczeniem (konsultanci biznesowi).

9. Organizacji pozarządowych działających na polu edukacji.

10. Sieci Tematycznych (Krajowej Sieci Tematycznej / Regionalnych Sieci Tematycznych) – zarówno na poziomie mainstreamingu horyzontalnego jak i wertykalnego (ze szczególnym uwzględnieniem mainstreamingu wertykalnego).

7.3 Plan działań i ich charakterystyka.

Po zatwierdzeniu strategii wdrażania projektu beneficjent przystąpi do zintensyfikowanych działań włączających. Początkowo dotyczyć one będą wstępnej wersji produktu finalnego, później nastąpi włączanie zatwierdzonego produktu.

W podziale na fazy wdrażania projektu prezentuje się to w sposób następujący:

Testowanie wstępnej wersji produktu – działania włączające:

- informacja o projekcie skierowana za pośrednictwem strony internetowej projektu do kuratoriów oświaty, placówek doskonalenia nauczycieli oraz bezpośrednio do szkół gimnazjalnych;
- przygotowanie materiałów informacyjno-promocyjnych;
- 1 artykuł sponsorowany w prasie przeznaczonej dla środowiska oświatowego.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wdrażanie poprawionej wersji produktu – działania włączające:

- informacja o projekcie skierowana za pośrednictwem strony internetowej projektu do kuratoriów oświaty, ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz szkół gimnazjalnych, w tym dyrektorów/dyrektorek i nauczycieli/nauczycielek;
- konferencja upowszechniająca z udziałem 250 osób, w tym: nauczyciele/nauczycielki i uczniowie/uczennice uczestniczący w teście oraz dyrektorzy i nauczyciele/nauczycielki zainteresowani innowacyjnym podejściem do kształtowania postaw przedsiębiorczych w gimnazjum;
- seminarium podsumowujące projekt pt. „Konsekwencje braku programu typu «Zostać przedsiębiorczym» w gimnazjum” z udziałem 30 osób, przedstawicieli nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły z terenu całego kraju oraz odbiorców produktu.

Po zakończeniu projektu program „Zostać przedsiębiorczym” zostanie wprowadzony do polityki oświatowej i będzie realizowany w szkołach, jako zajęcia edukacyjne prowadzone w ramach godzin kartowych lub w innej formie organizacyjnej dogodnej dla szkoły.

Po zakończeniu finansowania projektu z funduszy Unii Europejskiej program będzie nadal realizowany przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości.

8. Kamienie milowe II etapu projektu.

Nabór szkół do grupy testowej.

Dokonano naboru 20 szkół zgodnie z regulaminem. Uwzględniono zarówno wielkość szkoły jak i wielkość miejscowości, w jakiej znajduje się szkoła. Szkoły dokonały wstępnego zgłoszenia realizacji programu innowacyjnego w Kuratoriach. Potwierdzenia rozpoczęcia innowacji dokonają po zatwierdzeniu strategii.

2011 wrzesień – rozpoczęcie pierwszego roku testu produktu.

Pierwsza część dwuczęściowych warsztatów szkoleniowych dla nauczycieli/nauczycielek (N1 - jeden wychowawca klasy pierwszej w szkole) oraz warsztaty dla szkolnych liderów wychowania dla przedsiębiorczości (SLWDP) poprzedzą realizację programu w 20 szkołach gimnazjalnych. Pracę z uczniami/uczennicami poprzedzi wewnętrzne badanie ewaluacyjne.

2012 styczeń – warsztaty szkoleniowe dla regionalnych ekspertów projektu uczniowskiego (REPU).

Druga część dwuczęściowych warsztatów szkoleniowych dla nauczycieli/nauczycielek

2012 czerwiec – zakończenie pierwszego roku testu produktu.

Po pierwszym roku testu produktu jego wyniki zostaną przeanalizowane podczas warsztatów weryfikujących dla nauczycieli/nauczycielek, SLWDP i REPU w oparciu o wyniki ewaluacji wewnętrznej uczniów/uczennic biorących udział w programie i informacji z monitoringu.

2012 wrzesień – rozpoczęcie drugiego roku testu produktu.

Warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli/nauczycielek N2 (wszyscy wychowawcy klas 1 w szkole) realizowane w formie e-learningu poprzedzą wdrożenie programu do pracy z uczniami/uczennicami, którzy zostaną poddani wstępnej ewaluacji wewnętrznej. Nauczyciele/nauczycielki skorzystają z tej formy doskonalenia dwukrotnie w roku szkolnym. Zostanie przeprowadzona ewaluacja zewnętrzna.

2013 czerwiec – zakończenie drugiego roku testu produktu.

Po drugim roku testu produktu jego wyniki zostaną przeanalizowane podczas warsztatów weryfikujących dla nauczycieli/nauczycielek, SLWDP i REPU w oparciu o wyniki ewaluacji uczniów/uczennic biorących udział w programie i informacji z monitoringu. Zostanie również przeprowadzone badanie odroczone na grupie uczniów/uczennic z pierwszego roku testu.

2013 grudzień – zakończenie prac nad ostateczną wersją produktu finalnego i przekazanie go do walidacji.

2014 marzec – działania upowszechniające – kontynuacja.

A w tym: konferencja upowszechniająca, seminarium dla decydentów, powszechne udostępnienie produktu, szkolenia dla 640 nauczycieli/nauczycielek drogą e-learningową i wdrożenie przez nich programu w szkołach, seminarium dla decydentów.

9. Analiza ryzyka.

9.1 Identyfikacja potencjalnych zagrożeń.

P – prawdopodobieństwo wystąpienia (skala 1 – 3, gdzie 1 – mało prawdopodobne, 3 – bardzo prawdopodobne)

W – wpływ na realizację projektu (skala 1 – 3, gdzie 1 – mały wpływ, 3 – znaczący wpływ)

I – iloczyn PxW

Projektodawca zdiagnozował następujące zagrożenia:

1. Zagrożenie niezaakceptowania strategii (P - 1, W - 3, I - 3).
2. Zagrożenie niezaakceptowania wstępnej wersji produktu przeznaczonej do etapu testowania w dalszej części projektu (P – 1, W – 3, I – 3).
3. Ryzyko niewłaściwego wykonania zadań z zakresu ewaluacji zewnętrznej (P – 1, W – 1, I – 1).
4. Ryzyko braku płynności finansowej projektu w sytuacji opóźnień w wypłacie kolejnych transz środków finansowych na realizację projektu, spowodowanych m.in. błędami w sprawozdaniach, dokumentach, okresowym brakiem środków w IP, przesunięciami budżetowymi, innymi przyczynami (P– 1, W – 2, I – 2).
5. Brak pozytywnej walidacji produktu finalnego (P - 1, W - 3, I - 3).
6. Trudności z nieterminową realizacją zajęć przez nauczycieli/nauczycielki, trenerów związanych z wdrażanym produktem, obsługą platformy IT, konsultacjami wspierającymi projekt (P – 1, W – 2, I – 2).
7. Zagrożenie nieosiągnięcia zakładanych rezultatów projektu (P – 1, W – 1, I – 1).
8. Ryzyko wycofania się szkół lub niektórych nauczycieli/nauczycielek z udziału w projekcie, np. z powodu zdarzeń losowych (P – 1, W – 2, I – 2).
9. Ryzyko dysproporcji płci uczestników, pomimo zapewnienia równych szans dostępu (P – 2, W – 1, I – 2).
10. Ryzyko zmian unormowań prawnych dotyczących organizacji pracy szkoły gimnazjalnej (P – 1, W – 1, I – 1).

Wyniki przeprowadzonych badań fokusowych wskazują na potencjalne obszary ryzyka w realizacji projektu innowacyjnego oraz określają potencjalne sposoby ograniczenia najważniejszych zagrożeń:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

11. Brak zainteresowania nauczycieli/nauczycielek (P – 1, W – 2, I – 2).
12. Negatywna postawa rodziców wobec edukacji w obszarze ich zdaniem „nieegzaminacyjnym” (P – 2, W – 1, I – 2).
13. Niechęć do korzystania z narzędzi internetowych (P – 1, W – 2, I – 2).
14. Brak u nauczycieli/nauczycielek ukształtowanych nawyków tworzenia notatek z zakresu pracy wychowawczej (P – 2, W – 1, I – 2).

9.2 Oszacowanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Poziom zagrożeń zidentyfikowanych w opisanym projekcie nie jest relatywnie wysoki. Wiąże to się z dużym, wieloletnim doświadczeniem Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości we wdrażaniu inicjatyw z zakresu ekonomii i przedsiębiorczości w szkołach. Dzięki tym doświadczeniom Lider projektu dysponuje szerokim dostępem do grup docelowych. Fundacja posiada również wypracowane standardy współpracy ze szkołami i nauczycielami/nauczycielkami. Dotychczas w programach Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości wzięło udział ponad 3 780 000 uczniów/uczennic z całej Polski, ponad 8 000 szkół i 12 000 nauczycieli/nauczycielek (w tym ok. 5000 nauczycieli/nauczycielek gimnazjalnych). W roku szkolnym 2009/2010 w programach projektodawcy uczestniczyło 696 392 uczniów/uczennic. Wszystkie te czynniki bardzo ograniczają prawdopodobieństwo wystąpienia wskazanych zagrożeń jak również ich wpływu na realizację projektu.

9.3 Oszacowanie wpływu ryzyka na realizację projektu.

Jak napisano wyżej wszystkie wymienione czynniki bardzo ograniczają prawdopodobieństwo wystąpienia wskazanych zagrożeń jak również ich wpływu na realizację projektu. Ponadto realizacja projektu, jak również tworzenie produktu finalnego podlega stałemu monitoringowi. Zakładają one identyfikowanie poszczególnych zagrożeń oraz ich skali. W pierwszej kolejności monitorowany jest stopień osiągnięcia zakładanych wskaźników i produktów, a w dalszej perspektywie pozostałe założenia projektowe. Ewaluacja i monitoring mają charakter jakościowy oraz ilościowy, odbywają się systematycznie i cyklicznie w oparciu o platformę internetową projektu. Ich wyniki są przedstawiane Zespołowi projektowemu, który dokonuje syntetycznej diagnozy stanu realizacji projektu. W przypadku wystąpienia ryzyka na którejkolwiek płaszczyźnie (ilościowej lub merytorycznej) realizowanego projektu zwoływane jest dodatkowe posiedzenie Zespołu projektowego, który wypracowuje rozwiązania przeciwdziałające zdiagnozowanym trudnościom.

9.4 Zidentyfikowanie najważniejszych zagrożeń.

Z przedstawionej w punkcie 9.1 diagnozy wynika, że największymi trudnościami przy realizacji projektu (iloczyn o wartości 3) będą:

1. Zagrożenie niezaakceptowania strategii (P-1, W-3, I-3).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Zagrożenie niezaakceptowania wstępnej wersji produktu przeznaczonej do etapu testowania w dalszej części projektu (P – 1, W – 3, I – 3).
3. Brak pozytywnej walidacji produktu finalnego (P-1, W-3, I-3).

Iloczyn współczynników o wartości 2 został nadany ryzykom:

4. Ryzyko braku płynności finansowej projektu w sytuacji opóźnień w wypłacie kolejnych transz środków finansowych na realizację projektu, spowodowanych m.in. błędami w sprawozdaniach, dokumentach, okresowym brakiem środków w IP, przesunięciami budżetowymi, innymi przyczynami (P – 1, W – 2, I – 2).
5. Trudności z nieterminową realizacją zajęć przez nauczycieli/nauczycielki, trenerów związanych z wdrażanym produktem, obsługą platformy IT, konsultacjami wspierającymi projekt (P – 1, W – 2, I – 2).
6. Ryzyko wycofania się szkół lub niektórych nauczycieli/nauczycielek z udziału w projekcie, np. z powodu zdarzeń losowych (P – 1, W – 2, I – 2).
7. Ryzyko dysproporcji płci uczestników, pomimo zapewnienia równych szans dostępu (P – 2, W – 1, I – 2).
8. Brak zainteresowania nauczycieli/nauczycielek (P – 1, W – 2, I – 2).
9. Negatywna postawa rodziców wobec edukacji w obszarze ich zdaniem „nieegzaminacyjnym” (P – 2, W – 1, I – 2).
10. Niechęć do korzystania z narzędzi internetowych (P – 1, W – 2, I – 2).
11. Brak u nauczycieli/nauczycielek ukształtowanych nawyków tworzenia notatek dotyczących pracy wychowawczej (P – 2, W – 1, I – 2).

9.5 Określenie sposobu ograniczenia najważniejszych zagrożeń

W przypadkach pierwszym, drugim i trzecim, chociaż prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest niskie, zaistnienie takich okoliczności znacząco wpłynęłoby na kształt realizowanego projektu, a w konsekwencji wymusiłoby zmiany w harmonogramie, kosztorysie jak również w koncepcji produktu finalnego. W przypadku odrzucenia strategii, wstępnej wersji produktu lub braku walidacji produktu finalnego, Projektodawca nie zrealizuje założeń projektu w zakresie zakładanym we wniosku. Należy jednak zauważyć, że są to przesłanki niezależne od Projektodawcy.

W przypadku utraty płynności finansowej (zagrożenie czwarte) Projektodawca będzie zmuszony zaangażować środki własne, kredytowe lub dokonywać przesunięć w harmonogramie i kosztorysie tak, żeby ryzyko nie wpłynęło negatywnie na przewidywane rezultaty i wartości wskaźników.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przeciwdziałając powstaniu piątego, ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego zagrożenia projektodawca będzie prowadził szeroką kampanię informującą nauczycieli/nauczycielki o programie i uruchomi stały system ogólnopolskich i regionalnych konsultacji merytorycznych i metodycznych. Konsultacje będą odbywać się telefonicznie, osobiście oraz za pośrednictwem platformy internetowej. W zakresie ryzyka dotyczącego szóstego zagrożenia Projektodawca będzie listę rezerwową, z której w przypadku wycofania się bądź nieterminowego wykonywania założeń, zostaną włączone do realizowanego projektu dodatkowe szkoły i nauczyciele/nauczycielki. Ryzyko związane z dysproporcją płci (siódme) uczestników jest niezależne od Projektodawcy, ale nie będzie miało żadnego wpływu na jakość osiągniętych w ramach projektu rezultatów.

Załącznik: Funkcjonalność platformy internetowej opracowanej na potrzeby projektu.